

odevzdání znamením, jen příkladmo a že proti opačnému stanovisku právnímu, hájenému částečně naukou a praxí, jest v zájmu právního styku dáti přednost názoru Exnerovu), ježto odevzdáním takovýchto listin, jakou jest i ta, o kterou tu jde, smysl tradiční dochází s dostatečnou jasností výrazu a odevzdání takové listiny přece může míti jen ten účel, by přejímatel byl tím legitimován k dispozici s věcí, kteréžto úvaze musí ustoupiti příliš úzký doslov zákona. Ježto tudíž žalobkyně nabyla vlastnictví k motocyklu symbolickou tradici podle § 427 obč. zák., je její žaloba opodstatněna a bylo jí právem vyhověno nižšími soudy. Okolnost, že v době, kdy žalobkyně vyplatila a převzala motocykl, již věděla o pravém stavu věci, je lhostejná, ježto zákon žádá podle § 367 obč. zák. bezelstnost nabyvatele jen v době nabytí vlastnictví (*mala fides superveniens non nocet*).

Čís. 12621.

Proti exekuci na dlužníkovu právo stavební a pachtovní, jehož základem jest jednak smlouva dlužníkovu s ředitelstvím státních drah, již mu bylo za roční nájemné přenecháno užívání železničního pozemku s právem postavit si na něm krám, a jednak revers podepsaný dlužníkem, podle něhož povolení jest osobní a nesmí býti bez předchozího povolení dráhy na jiného převedeno, nemá právo nedopouštějící výkon exekuce (§ 37 ex. ř.) ten, komu dlužník krám postavený na železničním pozemku prodal ještě před podpisem onoho reversu.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, Rv I 2237/31.)

K návrhu žalovaných byla vedena k vydobytí peněžité pohledávky exekuce proti Karlu V-ovi staršímu, žalobcovu otci, na právo pachtovní a s ním souvisící právo na vystavení dvou zděných krámů již vybudovaných na pozemku příslušejícím železničnímu eráru, tak jak mu propůjčeno bylo podle reversu ředitelství státních drah, které však do knih veřejných vloženo nebylo. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Karel V. mladší nepřipustnosti těchto exekucí, týkajících se propůjčeného práva, a ve věci samé uváděl, že předmětem exekučního řízení jest nejen právo shora dotčené, nýbrž i stavba sama, kterou nelze od propůjčeného práva různiti, neboť současně obě bylo znalce odhadnuto a též v dražbě má býti prodáno. Žalobci přísluší však právo, které nepřipouští exekuce, poněvadž vlastníkem oněch krámů i se zařízenou živností lahůdkářskou jest on sám, neboť trhovou smlouvou ze dne 27. března 1927 prodal Karel V. starší svému synu, žalobci, onu stavbu, sestávající ze dvou krámů, za 55.000 Kč a smlouva ta založena byla za účelem nabytí práva vlastnického u krajského soudu. Poněvadž revers ustanovuje, že ku převedení práva propůjčeného Karlu V-ovi staršímu, které jest osobní, na osobu jinou, jest zapotřebí souhlasu dráhy, oznámil tuto okolnost ředitelství státních drah koncem března 1927, by převod byl vzat na vědomí, což se prý též stalo. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Revers mezi drá-

hou a Karlem V-em starším jest v podstatě pachtovní smlouvou, neboť posléz řečenému na určitou dobu a za určitou cenu bylo přenecháno užívání nespotřebitelné věci (§ 1090 obč. zák.), při čemž mu propůjčeno oprávnění, by na pozemku dráhy zbudoval zděné krámy, takže k užívání pronajatého pozemku jest zapotřebí dalšího vzdělání (§ 1091 obč. zák.). Oprávnění toto má zaniknouti nejposléze po uplynutí patnácti let, kdy budova má připadnouti do úplného vlastnictví dráhy, takže na tento případ nelze použití ustanovení zákona o právu stavby (zákon ze dne 24. dubna 1912 čís. 86 ř. zák.), neboť zákon tento v § 3 stanoví, že oprávnění takové nesmí býti propůjčeno na dobu kratší třiceti let. »Dalším vzděláním« uvedeným v § 1091 obč. zák. jest rozuměti oprávnění ke zbudování krámů, což se stalo se schválením stavebních úřadů dráhy a zemského úřadu. Z toho vyplývá, že oprávnění k postavení krámu jest výronem pachtovního práva V-a staršího, obzvláště když bylo uděleno za jinak neobvyklých podmínek, jako jest předčasné zbourání a pod. Závěr reversu, že krámy mají nejposléze po uplynutí patnácti let připadnouti do vlastnictví dráhy, není přesně právnícky formulován. Krámy jsou součástí výkonu práva pachtovního a podle ustanovení § 1109 obč. zák. byl by V. starší povinen odevzdati dílec mu propůjčený ve stavu, v němž jej přijal. Příslušným ustanovením jest právní poměr modifikován tak, že V. musí krámy po uplynutí patnácti let ponechat ve stavu po zbudování jejich, nemaje tudíž práva je zbourati a na jiného převésti. Z toho vysvítá, že propachtování pozemku a zbudování krámu úplně souvisí a nelze odlišovati jedno od druhého. V. se zavázal jménem svým i svých právních nástupců, že právo mu propůjčené bez předchozího souhlasu dráhy na nikoho nepřevéde. Že takové povolení neobdržel, má soud za zjištěno jednak z výpovědi jeho samého, neboť V. dostav prý ujištění o schválení postupu, Dr. H-em stále, ovšem bezvysledně se ucházel o faktické provedení jeho později, takže si byl vědom, že mu nepřináleží, nehledíc ani k okolnostem zjištěným výsledkem úředníků právního oddělení, kteří naprosto vyloučili, že by schválení takové byl obdržel a Dr. H. schválení postupu mlčky pokládal za svůj nezávazný právní názor. Omezení převodu bez předchozího souhlasu dráhy jest posuzovati jako obdobu § 1098 obč. zák., dá-li totiž pachtýř zpachtovaný pozemek do podpachtu proti vůli vlastníkově. Takový smluvní zákaz má povahu výminky rozvazovací podle § 696 a 897 obč. zák. a jednání příčíci se zákazu jest bezúčinné nejen proti dráze, nýbrž i proti osobám třetím. Právo propůjčené dráhou V-ovi samo o sobě jest právem obligačním a nejsouc vloženo podle § 1095 obč. zák. do knih veřejných, není právem věcným a nemůže tvořiti též nárok uplatňovaný žalobou vylučovací podle § 37 ex. ř. Pokud se týká tvrzení strany žalující, že jsou v souzeném případě nejen formální, nýbrž i materiální předpoklady nabytí vlastnictví, což zejména lze prý vyvozovati z ustanovení §§ 434 (435) obč. zák., jest názor tento mylný, poněvadž v tomto případě V. starší není vlastníkem propachtovaného dílce pozemku a zbudované krámy tvoří jen součást jeho pachtovních práv a jemu tudíž ve smyslu § 362 obč. zák. nepřináleží libo-

vůle vlastníka s věcí jakkoliv nakládati, zejména ji na jiného převést bez předběžného souhlasu dráhy a nelze proto také použití ustanovení § 364 písm. c) obč. zák., jehož předmětem může být jen věcné právo. Dle § 356 a 1054 obč. zák. žalobci jako kupci a tvrzenému vlastníku zřejmě vadí zákonná překážka ohledně zcizovaného objektu, neboť ten jednak je vlastnictvím osoby třetí, na smlouvě nezúčastněné, jejíž souhlas nebyl docílen a jednak jest jen součástí pachtovních oprávnění, takže i z tohoto důvodu jest trhová smlouva proti žalovaným bezúčinná, neboť žalobce skutečně vlastnictví nad věcí, jejíž předchůdce ani vlastníkem nebyl, nabýti nemohl. Z uvedeného vysvítá, že žalobce neprokázal podle § 37 ex. ř., že by tvrzené vlastnictví ke krámům mu fakticky přináleželo a proto žaloba byla z tohoto důvodu zamítnuta. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatel v tom, že první soudce pokládá poměr mezi ředitelstvím státních drah a Karlem V-em starším za pachtovní, kdežto ve skutečnosti jde tu prý o smlouvu sui generis, blížíci se ustanovení zákona o právu stavby ze dne 24. dubna 1912 čís. 86 ř. zák. Odvolací soud však sdílí právní názor prvního soudce. První soudce výslovně uvádí, že revers jest v podstatě pachtovní smlouvou podle § 1090 a 1091 obč. zák., a správně dovozuje, že šlo o užívání nespotebitelné věci s potřebou dalšího vzdělání pozemku, totiž zbudování zděných krámů na něm. Také správně vystihl první soudce, že se zřetelem na § 3 zákona ze dne 24. dubna 1912 čís. 86 ř. zák. nelze na tento právní poměr použití ustanovení řečeného zákona. Odvolatel nepřikládá té okolnosti, že oprávnění bylo propůjčeno na dobu kratší třiceti let, žádné větší váhy, ale okolnost ta jest skutečně tak závažná, že právní názor prvního soudce jest uznati za správný. Ostatně řešení této otázky jest pro rozhodnutí sporu vedlejší. Ať smlouva byla v podstatě smlouvou nájemní, ať sui generis, vždy podmínkou platnosti její bylo schválení ředitelstvím státních drah, které však dáno nebylo. V tom směru stačí poukázati na správné právní vývody prvního soudce, ke kterým se také soud odvolací připojuje. Mimo to jest vzíti v úvahu i to, že v době uzavírání smlouvy otec žalobcův rozhodně vlastníkem nemovitosti ještě nebyl a proto již z toho důvodu nemohl vlastnictví na žalobce platně převést.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle zjištění nižších soudů ujednal o t e c žalobcův s ředitelstvím státních drah úmluvu, kterou mu bylo přenecháno užívání určitého železničního pozemku, na němž byl oprávněn postavit dva krámy za podmínek smluvených a proti placení ročního nájemného. Smlouva tato byla uzavřena reversem ze dne 30. března 1927, v němž bylo uvedeno, že povolení jest osobní a nesmí být bez předchozího povolení dráhy na jiného převedeno. Otec žalobcův podle téhož zjištění se zavázal podle prohlášení ze dne 26. srpna 1926 dodatečně přijmouti všechny výhrady jednak při pronájmu pozemku jednak při udělení stavebního po-

volení. Krámy otec žalobců postavil a žalobci prodal p ř e d podpisem reversu z 30. března 1927, tedy v době, kdy právní poměr k vlastníku pozemku a tedy i k provedené stavbě nebyl ještě reversem upraven. Vzhledem k doslovu onoho prohlášení a na základě něho vydaného reversu nedopadá na tento případ ustanovení § 418 obč. zák. Věc byla pak správně posouzena odvolacím soudem, který ze zjištěných skutečností dovodil, že k převodu oprávnění Karla V-a staršího založeného na reversu z 30. března 1927 se vyžadovalo předchozí povolení dráhy, které dáno nebylo, a že proto oprávnění nepřešlo na žalobce, ať již se posuzuje smlouva otce žalobcova s železniční správou jako smlouva pachtovní podle § 1090 obč. zák. nebo jako smlouva zvláštního druhu. Žalováno jest o nepřípustnost exekuce vedené žalovanými proti Karlu V-ovi st. zabavením a prodejem práva stavebního a pachtovního příslušejícího povinnému ke dvěma krámům zbudovaným pod železničním viaduktem na pozemku dráhy podle reversu z 30. března 1927. Žalobce neprokázal ve smyslu § 37 ex. ř., že ku předmětu exekucí dotknutému má právo, které by nedopouštělo výkonu této exekuce, a proto správně žaloba byla zamítnuta, a poukazuje se pokud jde o právní posouzení na správné důvody napadeného rozsudku i rozsudku soudu první instance, jehož právní vývody odvolací soud převzal. Exekuce jest vedena na právo stavební a pachtovní dlužníkovy, jehož základ i obsah určen jest reversem z 30. března 1927 a výkon této exekuce není nepřípustný proto, že by žalobci na předmět exekuce příslušelo právo výkon ten nedopouštějící, jak bylo již vyloženo.

Čís. 12622.

Ustanovení § 1409 obč. zák. nelze použití na závazky z pojišťovacích smluv.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, Rv I 187/32.)

Max T. uzavřel se žalující pojišťovací společností pojišťovací smlouvy proti škodám z krádeže vloupáním a proti škodám požárním. Max T. založil napotom s Albertem L-em veřejnou obchodní společnost Max T. a spol., na níž se žalující pojišťovna domáhala zaplacení pojišťovacích premií, tvrdíc, že založením veřejné obchodní společnosti nepozbyly pojišťovací smlouvy platnosti, ježto Max T. vnesl pojištěné předměty do majetku veřejné obchodní společnosti. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolatelka opírá zažalovaný nárok teprve v dovolání o právní důvod § 1409 obč. zák., tvrdíc, že závazným přednesem, že věci, jichž se pojištění týkají, byly Maxem T-em vneseny jako podíl do nově utvořené žalované veřejné obchodní společnosti a staly se podle čl. 91 obch.